

K

Kulturredaktionen
Tel 08-13 50 00
www.svd.se/kultur

KULTUR

Stridsberg får
PEN:s Bernspris

Sara Stridsberg får Svenska PEN:s Bernspris 2015 "för att i romanen 'Beckomberga' ha skildrat en miljö som spelat en stor men undanskymd roll i Stockholms liv – och för att, på det vis som betydande litteratur ska göra, ha gestaltat de svåra erfarenheter vi förknippar med platsen, som hitills placerats i skuggorna." Prissumman är på 20 000 kronor.

Romanen "Beckomberga" utkom hösten 2014, och pjäsen med samma namn hade premiär på Dramaten 2015. Sara Stridsberg har bland annat belönats med Nordiska rådets litteraturpris, Tidningen Vi:s litteraturpris och Samfundet De Nios stora pris, samt nominerats till Augustipriset fyra gånger. **svd**

30

mars samtalar författaren Inger Edelfeldt med två gäster om "Att bli tagen på allvar – av andra, av sig själv; vad innebär det?". Gäster är psykoterapeuten Lance Cederström och konstnären Gunilla Larsén. Restaurang Magnolia, Stockholm, 30 mars kl 17.30. Fri entré.

”
Jag tror aldrig jag har varit så rörd under en konsert, det var så vackert.

Den brittiska artisten **Adele** visade sitt stöd för Bryssel genom att sjunga sin coverversion på Bob Dylans "Make you feel my love" under en konsert i London, rapporterar Rolling Stone. Publiken svarade genom att lysa upp arenan med sina mobiltelefoner. Även Miley Cyrus, Boy George och LL Cool J har visat stöd för offren, skriver NME.

Sverker Sörlin
får stipendium

Författaren och idéhistorikern Sverker Sörlin tilldelas Ida Bäckmans stipendium på 90 000 kronor, meddelar Svenska Akademin i ett pressmeddelande. **TT**

Pressfrihet offras för flyktingavtal

KOMMENTAR På långfredagen inleds rättegången mot Can Dündar, chefredaktör för den turkiska dagstidningen Cumhuriyet, och hans kollega Erdem Gül. De båda journalisterna anklagas för terrorbrott och spioneri och hotas av livstids fängelsestraff. Brottet består i att de publicerat bilder som uppges visa hur den turkiska underrättelsetjänsten försökt smuggla lastbilar fyllda med vapen in i inbördeskrigets Syrien.

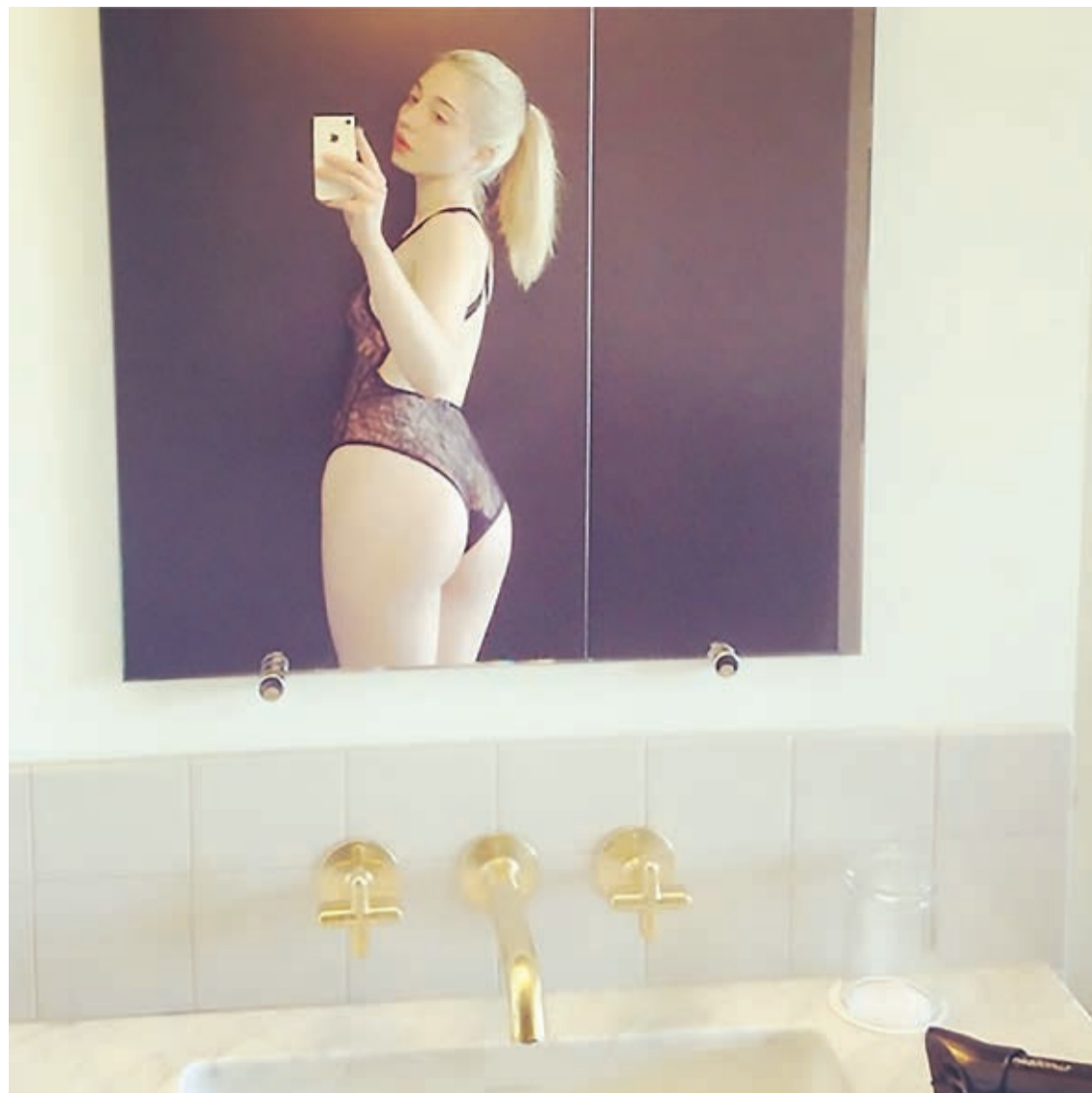
Turkisk pressfrihet är hårt ansatt och för bara tre veckor sedan konfiskerade regeringen landets största tidning, Zaman, och lyckades på så vis sätta

stopp för dess granskningar av makten. I Zamans första utgåva efter övertagandet var den tidigare regeringskritiska tonen som bortblåst – i stället publicerades en hyllningsartikel om president Erdoğan's infrastruktursatsningar.

I ett läge när kritiska pressröster nästan helt saknas i Turkiet, väljer EU:s ledare att hålla tyst och vända bort blicken – allt för att få sitt flyktingavtal med Turkiet i hamn. Desto viktigare för alla som värnar press- och yttrandefrihet att högljutt påminna dem om att detta inte är acceptabelt.

ANDERS Q BJÖRKMAN

Kulturchef Lisa Irenius lisa.irenius@svd.se
Biträdande kulturchef Anders Q Björkman anders.q.bjorkman@svd.se
Kritikredaktörer Anna Ångström anna.angstrom@svd.se,
Clemens Poellinger clemens.poellinger@svd.se
Litteraturredaktör Madelaine Levy madelaine.levy@svd.se
E-post film@svd.se, konst@svd.se, kulturdebatt@svd.se,
litteratur@svd.se, musik@svd.se, scen@svd.se, spel@svd.se

Amalia Ulman, "Excellences & perfections (Instagram update, 8th July 2014), (#itsjustdifferent)", 2015.

FOTO: COURTESY THE ARTIST & ARCADIA MISSA

Postdigitalism vår tids konst rörelse

ELEKTRONISKT Vad händer när allting vi ser filtreras genom en skärm och hur påverkar det konst och design? På senare år har det börjat pratas om en ny ism, postdigitalismen, för att beskriva en samtida rörelse.

Med prefixet "post" menas inte att den digitala åldern på något sätt skulle vara över och att vi är på väg in i en ny fas. Snarare syftar termen på att den digitala teknologin redan har förändrat vår världsuppfattning, hur vi tänker och hur vi skapar.

I utställningen Electronic Superhighway (2016–1966) på Whitechapel Gallery, London, spåras hur internet påverkat konsten de senaste femtio åren. Här tydliggörs att 90-talets och tidiga 00-talets internetkonstnärer behandlade internet som ett nytt medium, och fascinerades av att konst kunde vara internetbaserad. För de postdigitala konstnärerna och formgivarna, å andra sidan, är internet ett massmedium vars kulturella, sociala,

politiska och ekonomiska inflytande är gränslöst. Därför kallas rörelsen också postinternet.

I videokonst, skulpturer och installationer utforskar Jon Rafman de försvinnande gränserna mellan den analoga och digitala världen. New Age Demanded (2012-) är en serie 3D-renderade byster som påminner om vackra stearinversioner av antagonisterna i Alien-filmerna. Ibland tryckta med googlade bilder av kända konstverk som Picasso, och ibland utförda i en finish av grafit eller marmor. Dessa är inte identitetslösa vita plastprylar som spottats ut ur en 3D-skrivare, utan konstverk med auran intakt.

Många postdigitala konstnärer intresserar sig för internets och

mjukvarornas egen historia. Constant Dullaarts installation Jennifer in Paradise, Liquify White-Chapel (2015) består av en fotovägg och tv-skärmar med fotografier av strandtjejen som kom på köpet i äldre versioner av Photoshop. Originalbilden finns inte längre. Däremot finns bearbetade versioner på internet, vilka Dullaart redigerat med nya photoshopverktygen "plastic wrap" och "glowing edges." Det hela ser ut som en deformerad GB-glassaffsch från 1990-talet.

På andra sidan Themsens pågår utställningen "Performing for the camera" på Tate Modern. Här visas "Amalia Ulmans excellences & perfections (2015)", en svit pastellfiltrerade och lättklädda självporträtt som direktsändes på Instagram, där bilderna validerades av smileys och gillamarkeringar. Ty i samma veva som social interaktion dematerialiserades, började vi också konsumera varandra på nya sätt.

Postdigitalismens uttryck har vissa gemensamma estetiska nämnare. Jonathan Openshaw,

Constant Dullaart, "Glowing edges", 2014. FOTO: COURTESY OF CARROLL/FLETCHER

Jeroen Verhoeven, "Cinderella table", 2007. FOTO: COURTESY OF JEROEN VERHOEVEN

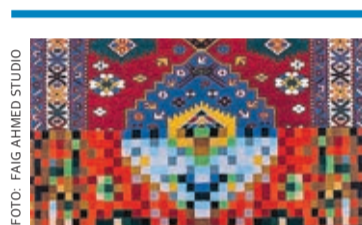

FOTO: FAIG AHMED STUDIO

Konstliv →

Fler artiklar om konst- och designvärlden: SvD.se/om/konstliv

som skrivit "Postdigital artisans", föreslår att den så kallade "nya estetiken" kan "spåras i subtila antydningar att det vi ser är filtrerat genom en skärm; tillplattat, placerat, hyperrealistiskt, med en mätad och ofta skärande färgpalett."

Denna estetik är tydlig i Katja Novitskovas installationer där diverse djurbilder från internets dunkel har uppförstorats och omvandlats till superplatta skulpturer. I processen blir obetydliga bilder av skalliga maraboustorkar ekonomiskt och kulturellt värdefulla. Några av internetdjuren kan ses i Moderna museets utställning "Livet själv".

Ett annat exempel är New York-kollektivet DIS, som sedan 2013 skapat stockbilder – det vill säga genre- eller utfyllnadsbilder – där formatets visuella klichéer dragits in i absurdum. Ett slags fusion mellan konst och kommers. Ironiskt nog har deras bilder blivit kopierade i såväl reklamkampanjer som kommersiella modetidningar.

Ibland påstås att den digitala revolutionen är ett hot mot traditionella hantverk. Men för flera postdigitala formgivare är hantverk och datorgenererad design inte motpoler. Faig Ahmed anser att mattväveri och digital formgivning har likheter: "en mattas struktur är en kod." Hans designprocess börjar i Photoshop, följt av ett 3D-program där mönstergivningen översätts till ett gigantiskt rutnät som vävarna sedan utgår ifrån. Resultatet är pixlade, utdragna eller flytande persiska

mattor som hämtade från ett dataspel, men som tar upp till två år att väva och kräver enorm hantverksskicklighet.

Smyckeskonstnären och hattmakaren Maiko Takedas skär ut mobilskärmsplast till spikar som hon fäster på en huva. Estetiken är digital, men konstitutionen är materiell. Takeda förklarar: "Mina skapelser ger sken av att vara någonting elektroniskt, men det finns ingenting digitalt med dem – de är gjorda helt på analogt vis."

Den postdigitala designen förhåller sig också till idén om materialitet. Läsplattor och smarta telefoner tillåter oss att bläddra igenom böcker, trycka på knappar eller klappa kattungar på en och samma maskin. Det som förr var olika taktila upplevelser har nu standardiserats till mötet med en len glasskärm, menar vissa. Hur påverkar det materialvalen?

Jeroen Verhoeven använder trä därför att det har kulturell och materiell kontext. Samtidigt är hans "Cinderella table" designat med hjälp av programvaran Cad och producerat med laserskärning. Fastän formen hade varit omöjlig utan Cad, så bygger bordet helt på materialets känsla. "Det kanske verkar som den nya generationen förlorat känslan för materialen [...] men skärmarna

har öppnat världen för nya material och tekniker", säger Verhoeven i en intervju och fortsätter: "allt fler upplever ett verk genom en skärm och fantiserar om hur det känns att se och röra vid det."

Postdigitalismen förhåller sig till en världsordning där datorer, internet och mobiler är en del av vardagen; till en värld där övervaknings- och informationsteknologi lett till en ny typ offentlighet och privatliv; och till en värld där kapitalismen är digitaliserad och våra sinnen och sociala liv likaså. Det är en konststart som inser att alla försök till rigida gränsdragningar mellan det virtuella och det materiella är betydelselösa. Det är vår tids "ism".

JOHAN DEURELL

konst@svd.se

Johan Deurell är frilansjournalist med inriktning på konst och design.

Faig Ahmed, "Liquid", 2014.

FOTO: FAIG AHMED STUDIO

KRÖNIKA

LISA IRENIUS

Välkommen till SvD Konstliv

Vad är konst? Om man får tro Pablo Picasso: en lögn som får oss att se sanningen. Eller Annika von Hausswolff: något som ger uttryck för vad det är att vara människa.

Säkert är att konst förhöjer vår tillvaro, skärper vårt seende, utmanar våra föreställningar. Vid svåra händelser kan konsten uttrycka det som är svårt att uttala. På Svenska Dagbladet vet vi att många läsare ser konst som en viktig del av livet.

Därför inleder vi nu satsningen SvD Konstliv, där vi kommer att utöka och utveckla vår bevakning av konst- och designvärlden.

Vi kommer att berätta om intressanta konstnärskap, verk, händelser och tendenser, samt konstmarknaden och dess aktörer.

Konst är ett språk som hela världen talar. Stark konst drabbar direkt, behöver inte översättas eller förklaras. Konst är den kulturupplevelse jag oftast delar med mina barn – 1, 4 och 8 år – och som vi alla kan uppskatta lika mycket, trots skilda förutsättningar. Alla kan förhålla sig till konst, och alla gör det på sitt sätt. Därför är också konstkritiken så viktig: inte för att slå fast den "rätta" tolkningen, utan för att fördjupa samtalet om och med verken, genom att kritikern visar på sammanhang och själv tar ställning.

Men samtidigt som många känner starkt engagemang för och närhet till konsten upplever jag att många, även mycket konstintresserade personer, känner främlingskap inför konstvärlden. Hur ser den ut? Vilka befolkas den av? Hur kan man närma sig den? Vad betyder alla begrepp? Hur fungerar konstmarknaden? Sådana frågor kommer vi att belysa på SvD Konstliv.

I dag kretsar konstjournalistiken i svenska dagstidningar i huvudsak kring redan etablerade konstnärer och stora utställningar, framför allt i Sverige. På SvD Konstliv kommer vi även att ge plats för det som händer utanför konstens största forum i Sverige, och för det som händer ute i världen. Konst är så mycket mer än det vi vanligtvis förknippar med begreppet – den yttrar sig också genom design, hantverk, föremål som finns i vår vardag.

För att ge plats för fler perspektiv på konst utökas utrymmet för konstbevakningen i pappers-tidningen på torsdagar – här intill kan du i dag läsa om den nya rörelse inom konst och design som kallas postdigitalism.

På vår nya sektion på sajten – SvD.se/om/konstliv – kan du också ta del av flera exempel på smyckeskonst från Nationalmuseums nya utställning. Och läsa om nya konstscener i New York eller om hur man kan känna igen bra konstverk.

Satsningen på SvD Konstliv möjliggörs genom att den stöds av Stockholms auktionsverk. Precis som vid övrig annonsering medför det inget inflytande över den redaktionella arbetsprocessen: det är SvD:s kulturredaktion som bestämmer vad som skrivs och hur, från idé till rubrik- och bildsättning – alltid med vår ambition att erbjuda en initierad och kvalitativ kulturjournalistik.

Konsten brukar tillföra dimensioner vi saknar i livet. Jag är övertygad om att SvD Konstliv kommer att tillföra något som hittills har saknats i svensk konstbevakning. Välkomna till SvD.se/om/konstliv!

Lisa Irenius är kulturchef på SvD.
lisa.irenius@svd.se